

The First World War 1914 – 2014

Spiritual and Political Backgrounds of a World Catastrophy and Its Consequences for Today

Rudolf Steiner og Første Verdenskrig

*

Foredrag og seminar på engelsk med
dr. phil. **Markus Osterrieder** (München)
i Josefinesgate 12, Oslo
5. - 6. september 2014

«EUROPAS URKATASTROFE»

Gjennom hele det 20. århundre og til idag har menneskeheten levd i følgene av den første verdenskrigens politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle omveltninger. **Rudolf Steiner** (1861-1925) sammenlignet dem i omfang og betydning med Romerrikets undergang, men i moderne tid ligger det tragiske perspektivet i at menneskene ikke maktet å mobilisere sine frie bevissthets- og beslutningskrefter og avverge katastrofen.

På et postkort fra Første Verdenskrig ser vi en mefistofelisk skikkelse som dikterer frem krigens meningsløse myrderier ved hjelp av et tastatur bestående av tidens ledende beslutningstagere.

Steiner hevdet at omstendighetene rundt «Europas urkatastrofe» aldri vil kunne forklares utfra dokumenter og ytre historiske faktorer alene. Et utvidet (åndsvitenskapelig) perspektiv viser en dramatisk spirituall-psykologisk dimensjon i hendelsene: I denne skjebnetimen for menneskeheten befant lederskikkelsene innenfor det politiske og militære liv seg i en tilstand av «neddempet bevissthet», som ga menneskefiendtlige åndsmakter tilgang til å innvirke på avgjørende beslutninger. Tenkningen var kommet inn i et farvann av anonym «automatisme» i stedet for menneskelig autonomi. Steiner beskrev denne tendensen som et allment trekk ved vår tids sivilisasjon, som en frukt av materialismen i kulturen.

En interessant aktualisering av disse synspunktene kan man finne i den australske historikeren Christopher Clarks omfangsrike verk fra 2013, *The Sleepwalkers. How Europe Went to War in 1914*. Ifølge Clarks grundige og detaljerte analyse må krigen betraktes som et resultat av en «**flerstemt, interaktiv ansvarsfraskrivelse**» fra dem som var lederne for de krigførende nasjoner, og at «skylden for krigen» med rette aldri kan tildeles noen enkelt nasjon (slik Versailles-traktaten 1919 gjorde).

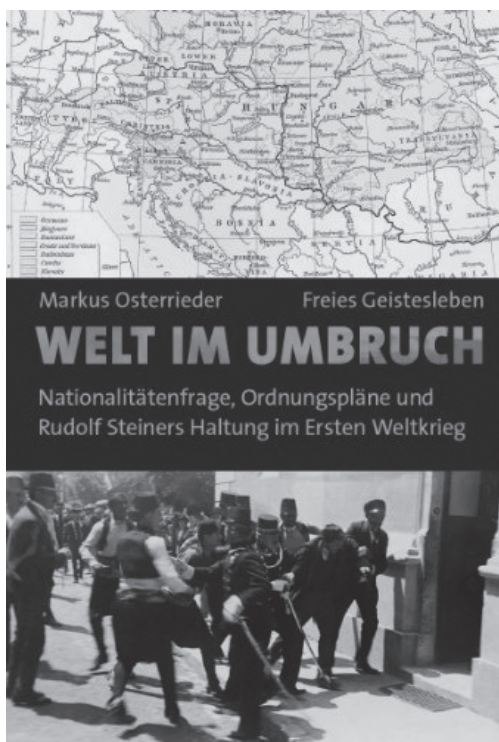
Et sentralt spørsmål ved omstendighetene rundt Første Verdenskrig var **nasjonalitetsprinsippets** rolle. I kjølvannet av Versailles fremstod det 20. århundre på mange måter som et nasjonalismens århundre med svært negative og destruktive fortegn: fascisme, nasjonalsosialisme, borgerkrig i det tidligere Jugoslavia, gjentatte grufulle utslag av «etnisk rensing» på flere kontinenter.

Viser det seg et nytt aspekt av nasjonalitetsspørsmålet i forbindelse med dagens uroligheter mellom Ukraina og Russland? Med sin omfattende samarbeidsavtale med Ukraina, Georgia og Moldova har EU utfordret de russiske interessene i et befolkningsrom som kan sies å befinne seg i spenningsfeltet mellom to ulike sivilisasjonssfærer – det «atlantiske» Vest og det «eurasiske» Øst. Gjemmer denne konstellasjonen også et potensial for en dypere forståelse både av de mellomfolkelige forhold og av øst-vest-forholdene? Kan det med tiden oppstå et møte hvor konflikt-potensialet vendes til ny innsikt?

★

Få skulle være mer kompetent til å aktualisere disse mange perspektivene enn dr. Markus Osterrieder, som nylig publiserte sitt omfangsrike verk *Welt im Umbruch: Nationalitätenfrage, Ordnungspläne und Rudolf Steiners Haltung im Ersten Weltkrieg* (Freies Geistesleben, Stuttgart 2014), resultatet av et 14-årig forskningsarbeid i emnet. Osterrieder har dessuten inngående kjennskap til forholdene i Ukraina og Russland, hvor han også har bodd store deler av livet.

Markus Osterrieder (f. 1961) er dr. phil. i øst- og sydeuropeisk historie og i slavisk filologi, med omfattende studier også innen statsvitenskap og økonomi. Siden 2000 har han vært virksom som historiker og forfatter. Han er en høyt skattet foredragsholder, og foruten flere Norgesbesøk har han holdt foredrag i bl.a. Ukraina, Russland, USA, Iran, Armenia, Kroatia, Tyskland, Frankrike og Storbritannia.

PROGRAM

«THE FIRST WORLD WAR 1914 – 2014: SPIRITUAL AND POLITICAL BACKGROUNDS OF A WORLD CATASTROPHY, AND ITS CONSEQUENCES FOR TODAY»

Fredag 5. september kl. 19 – 21:

INNLEDENDE FOREDRAG v/ Markus Osterrieder
med påfølgende spørsmålsrunde/samtale

*

Lørdag 6. september kl. 10 – 18:

FORDYPNINGSSEMINAR (foredrag og samtalerunde) v/ Markus Osterrieder
Resymeer på norsk av hovedlinjer i foredragene v/Frode Barkved

10.00	Seminarøkt 1
11.15	Kaffepause
12.00	Seminarøkt 2
13.15	Lunsj (deltagerne ordner selv)
15.15	Seminarøkt 3
16.30	Kaffepause
17.00	Oppsummering av arbeidet (slutt kl 18)

*

Pris foredrag fredag: 200/150, **seminar lørdag:** 500/400 (inkl. kaffepausene; lunsj inngår ikke). Ingen påmelding – foredrags- og seminaravgiften betales ved inngangen.

Eventuelle spørsmål om arrangementet kan rettes til asn@antroposofi.no

ARR.: ANTROPOSOFISK SELSKAP I NORGE

